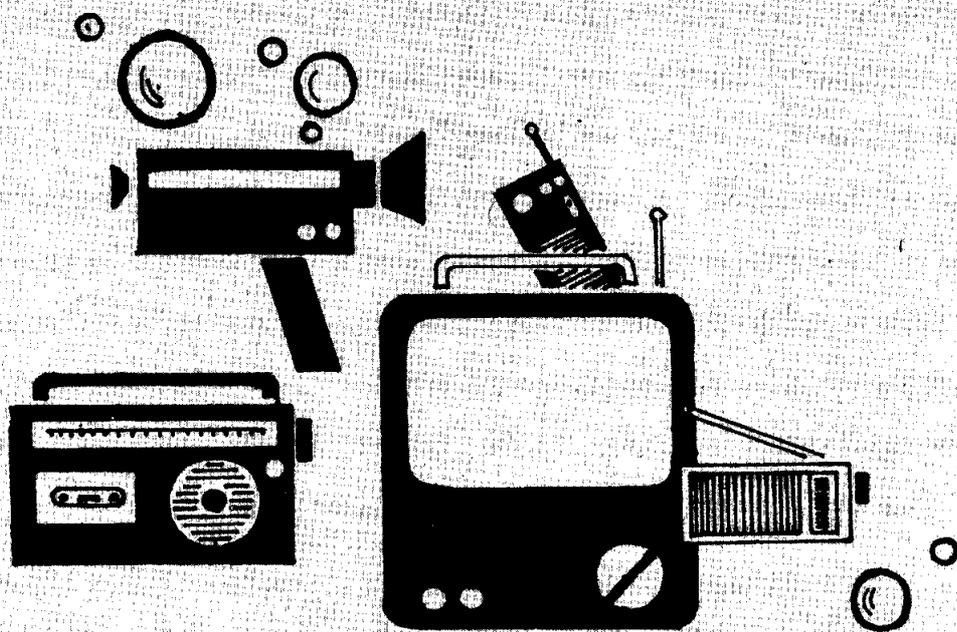

บทที่ ๑

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการสื่อสารมวลชน

บทนำ

มนุษย์มีความแตกต่างไปจากสัตว์โดยทั่วไป โดยที่มนุษย์มีสติปัญญา รู้จักคิดและเขียนแบบธรรมชาติ รู้จักสังเกตปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และนำมาเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต การเริ่มต้นของมนุษย์ในสมัย "ยุคหินเก่า" มนุษย์ก็ไม่แตกต่างจากสัตว์อื่นๆ โดยทั่วไป การต่อสู้กับธรรมชาติก็เหมือนกับสัตว์อื่นๆ คือการสู้ด้วยกำลังเท่าที่มีอยู่ ต่อมามนุษย์จึงเริ่มเอาเปรียบสัตว์อื่นๆ โดยการใช้ก้อนหินเพื่อใช้ในการขว้างปาสัตว์และพอมานถึงใน "ยุคหินใหม่" มนุษย์จึงได้รู้จักการนำเอาหินมาฝนให้คมหรือแหลมเพื่อใช้เป็นอาวุธ มีลักษณะคล้ายขวานหรือหอกในปัจจุบัน ในสมัยนี้เองมนุษย์จึงเริ่มได้เปรียบสัตว์อื่นๆ มากขึ้น สัตว์ที่มีขนาดใหญ่และมีพลังกำลังมากกว่ามนุษย์มากมาย มนุษย์ก็สามารถจับมาเป็นอาหารได้ มนุษย์เริ่มมีการอยู่รวมกันเป็นสังคม มีการติดต่อสื่อความหมายซึ่งกันและกัน ในระยะแรกก็เป็นภาษาใบ้โดยการแสดงอาการต่างๆ จนในที่สุดก็สามารถเปล่งออกเป็นคำพูดออกมาได้ ในที่สุดมนุษย์ก็ได้เรียนรู้ศัพท์ที่ไรกันในหมู่ของตนมากขึ้น จำนวนของพลเมืองในสังคมก็มากขึ้น ความต้องการในการสื่อความหมายในหมู่คนจำนวนมากก็ต้องการมากขึ้น ในระยะต่อมากลุ่มชนก็กระจายอยู่ห่างกันออกไป ความต้องการในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลที่อยู่ห่างไกลกันก็มีความจำเป็นมากขึ้น ในระยะนี้เองจึงได้เกิดการส่งสัญญาณโดยการไร้ควันไฟ การไร้กระเจกสะท้อนแสงอาทิตย์ ฯลฯ โดยการส่งจากภูเขาลูกหนึ่งไปยังภูเขาลูกอีกลูกหนึ่ง และในที่สุดก็ได้เกิด โทรเลข โทรศัพท์ วิทยุ และ โทรทัศน์ขึ้นมา เพื่อสนองตอบการสื่อความหมายในระยะทางที่ไกลกันออกไป

นอกจากความต้องการในการส่งข่าวสารในระยะไกลแล้ว ยังมีความต้องการที่จะส่งข่าวสารให้ไต่รวดเร็วยิ่งขึ้น เทคโนโลยีต่างๆ จึงได้พัฒนาขึ้นมากขึ้นจนกระทั่งในปัจจุบันสามารถนำเอาดาวเทียมมาใช้ประโยชน์เพื่อการสื่อสารได้ มีการติดต่อโดยทางโทรศัพท์ได้ในระยะที่ไกลๆ มาก เช่น สหรัฐอเมริกาก็กับประเทศไทย สามารถพูดคุยกันได้อย่างชัดเจนเหมือนกับโทรศัพท์คุยกันภายในกรุงเทพฯ นี้เอง

การต่อมวยจึงชมเป็นโลกที่กระพำกันทุกแห่งในโลกก็สามารถนำมาถ่ายทอดให้คนทุกส่วนของโลกได้ชมได้ โดยการถ่ายทอดทางโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม นี้ก็เป็นความก้าว

หน้าทางการสื่อสารมวลชน ซึ่งเกิดจากความต้องการในเรื่อง

๑. ความรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร
๒. ระยะทางที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารอยู่ห่างไกลกันออกไป
๓. จำนวนผู้รับสารที่มีมาก และทำอย่างไรจึงจะช่วยให้ข่าวสารกระจายไปได้

อย่างทั่วถึง

มนุษย์เรานั้นสามารถพิชิตหลายสิ่งหลายอย่างด้วยสติปัญญา ด้วยคุณธรรม และด้วยเทคโนโลยี มนุษย์สามารถพิชิตได้ทั้งความเร็ว ระยะทางและปริมาตรหรือปริมาณ มนุษย์สามารถเดินทางได้รวดเร็วกว่าเสียง โดยการใส่เครื่องบินไอพ่นและยานอวกาศ มนุษย์สามารถเดินทางรอบโลกโดยใช้เวลาเพียงไม่กี่ชั่วโมง สามารถเดินทางออกไปนอกโลกได้เป็นเวลานานๆ โดยเดินทางไปยังดาวศุกร์และดาวอังคารแล้ว

ในค่านปริมาตรหรือปริมาณนั้น มนุษย์สามารถพิชิตได้โดยการสถาปนาต่างๆ ของสังคม มีการอยู่รวมกันเป็นประเทศหรือชาติอย่างมั่นคง มีการใช้ภาษาและขนบธรรมเนียมประเพณีเดียวกัน ปัจจุบันมีประเทศต่างๆ เข้าเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติกว่าร้อยประเทศ ภายในชาติหรือประเทศนั้น มนุษย์ก็ได้สร้างสถาบันย่อยๆ ขึ้นมาตามความจำเป็น เพื่อให้สังคมสามารถดำเนินไปได้ด้วยความคล่องตัว

ในการที่มนุษย์ได้พิชิตในเชิงปริมาณนี้ได้ออกให้เกิดปัญหาเช่นเกี่ยวกับการพิชิตอย่างอื่น กล่าวคือเมื่อสังคมประเทศชาติได้ขยายตัวใหญ่ขึ้น สถาบันส่วนย่อยภายในสังคมก็ได้ขยายตัวใหญ่ขึ้นตามไปด้วย สถาบันหรือองค์การแต่ละแห่งย่อมมีสมาชิกภายในสังคม เริ่มตั้งแต่สถาบันการเมืองการปกครอง ได้แก่องค์ประกอบที่รวมกันเป็นรัฐาธิปไตย คือฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และ ฝ่ายบริหาร จนกระทั่งถึงสถาบันทางเศรษฐกิจและการเงิน สถาบันทางการศึกษา โดยเริ่มตั้งแต่ ฝ่ายที่รับผิดชอบในการการบริหารการศึกษาในระดับสูงซึ่งมีอยู่หลายฝ่าย จนถึงโรงเรียนต่างๆ ที่มีหน้าที่ให้การศึกษามัธยมศึกษาโดยตรง นอกจากนั้นก็ยังมีสถาบันทางวัฒนธรรม สถาบันเพื่อการรักษาพยาบาลและอนามัย ฯลฯ

เมื่อสถาบันต่างๆ มีการขยายตัวใหญ่ขึ้นก็ย่อมจะต้องมีสมาชิกเพิ่มมากขึ้น หาก
จักรวาลของการสื่อสารทำความเข้าใจซึ่งกันและกันไม่เพียงพอแล้ว ก็จะเกิดความไม่เข้าใจซึ่ง
กันและกันระหว่างสมาชิกของสถาบันหรือองค์กร หรือระหว่างสถาบันต่อสถาบัน การที่เกิ
ความไม่เข้าใจซึ่งกันและกันนี้จะทำให้เกิดความเสียหายหลายประการคือ ความระแวงสงสัย
ในพฤติกรรมต่างๆ ความไม่ร่วมมือซึ่งกันและกันภายในหมู่สมาชิกของสถาบัน หรือระหว่าง
สถาบันด้วยกัน หรือสถาบันกับกลุ่มชนทั่วไป

โดยทั่วไปแล้วมนุษย์เรามีความตระหนักเป็นอย่างดีในเรื่องที่ใดกล่าวมาแล้วนี้
มนุษย์จึงได้พัฒนาระบบการสื่อสารขึ้นมาหลายรูปแบบ ถ้าจะถือตามปริมาณก็ได้เกิดระบบการ
สื่อสารในวงแคบคือ "การสื่อสารแบบเห็นหน้าซึ่งกันและกัน" (FACE TO FACE COMMUNICATION)
และการสื่อสารในวงกว้างหรือที่เรียกว่า "การสื่อสารมวลชน" (MASS COMMUNICATION)

มนุษย์ได้รู้จักการใช้ระบบการสื่อสารในวงแคบมานานและได้พัฒนาอุปกรณ์การสื่อ
สารขึ้น เช่น โทรศัพท เครื่องขยายเสียง เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและชัดเจนในการติดต่อ
สื่อสาร ต่อมาการติดต่อสื่อสารกับคนจำนวนมากก็ได้เพิ่มความจำเป็นมากยิ่งขึ้น มนุษย์จึงได้
พัฒนาสื่อ (MEDIA) ขึ้นมา โดยเริ่มตั้งแต่หนังสือพิมพ์ ซึ่งถือว่าเป็นบรรพบุรุษของบรรดา
สื่อมวลชน (MASS MEDIA) ทั้งหลาย ต่อมาก็ได้มีการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์โทรคมนาคมมา อัน
ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ นอกจากนั้นก็ยังมียังมีสื่อมวลชนประเภทอื่นๆ อีกมาก
ซึ่งจะไม่ขอกล่าวในที่นี้

เมื่อเราพูดถึงการสื่อสารเราจะต้องนึกถึงองค์ประกอบที่สำคัญ อันได้แก่ แหล่ง
กำเนิดของสาร (SOURCE) ซึ่งอาจจะเป็นบุคคลเพียงคนเดียว หรือสถาบัน หรือกลุ่มชน
ก็ได้ที่ทำการที่จะติดต่อกับบุคคลอื่นหรือสถาบันอื่น องค์ประกอบที่สองคือ สาร (MESSAGE)
ซึ่งอาจจะเป็นคำพูด ท่าทาง กิริยา หรือรหัสใดๆ ก็ได้ที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและ
กัน ส่วนองค์ประกอบที่สามได้แก่ ผู้รับสาร (DESTINATION)

ถ้าหากจะมาวิเคราะห์ทั้งตามองค์ประกอบประการที่สองคือ สาร เราจะได้สาร
ในสองลักษณะใหญ่ๆ คือ สารที่มีคุณสมบัติเน้นหนักในเรื่องเนื้อหาสาระตรงไปตรงมา โดย
ถือว่าแหล่งกำเนิดของสารนั้นเป็นผู้บริสุทธิ์ มีอะไรอยู่ภายในใจ ก็อะไรในใจก็พูดออกมา

ซึ่งผิดกับสารลักษณะที่สอง คือเป็นสารที่ไค้ค้แปลงให้มีเนื้อหาสาระเป็นการชี้ชวนไปในทิศทางที่ตนทอของ สารหรือผู้ผลิตสารนั้นต้องการ

ในปัจจุบันนี้เราจะเห็นได้ว่าสารประเภทแรกที่มีสารตรงไปตรงมา เป็นบรรทัดฐานนั้น ถูกบรรจุไว้ในหน้าหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ ที่ดำเนินกิจการโดยเอกชน "สืบทอดเจตนารมณ์" ของการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนตามคตินิยมอิสระภาพนิยม (LIBERALIAN THEORY) ที่จะต้องทำหน้าที่เฝ้ายามหรือเป็นหูเป็นตาแทนประชาชน คอยดูว่าสถาบันต่างๆ ใ้ปฏิบัติหน้าที่ของตนโดยสุจริตหรือไม่ เอารักเอาเปรียบประชาชนหรือไม่ สถาบันไม่ได้ดำเนินกิจการไปในทางที่สุจริตหรือเอารักเอาเปรียบประชาชน สื่อมวลชนก็มีหน้าที่ที่จะต้องนำเอาความจริงออกมาตีแผ่ให้ประชาชนได้รับทราบ

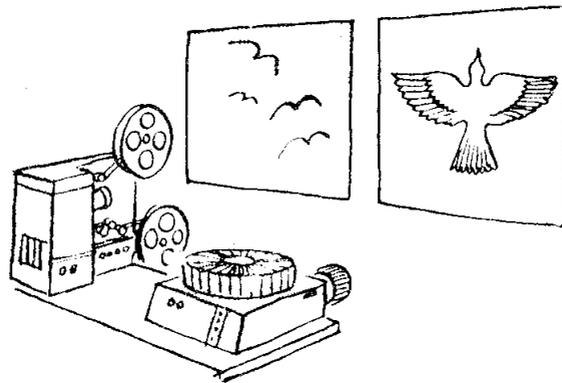
ตามคติของการปกครองในระบอบเสรีประชาธิปไตยเชื่อว่า ระบบการสื่อสารในรูปแบบนี้ส่งเสริมการพิสูจน์ตนเอง ข้อเท็จจริงต่างๆ ที่จะคงอยู่ได้จะต้องผ่านการพิสูจน์ด้วย "สัจจะ" โดยปราศจากการบิดเบ่งซ่อนเร้น ซึ่งจะช่วยให้สังคมสามารถดำเนินอยู่ได้อย่างดี

ในโลกของการสื่อสารมวลชนนี้สารประเภทที่สองซึ่งมีลักษณะชักชวน ซึ่งสถาบันต่างๆ ทั้งในระดั้ชาติและสถาบันย่อยๆ ภายในชาติได้นำมาใช้ วิธีการนี้เป็นประโยชน์ในประเด็นที่ว่า การที่ประชาชนซึ่งเป็นเป้าหมายต้องได้รับการสนับสนุน สถาบันนั้นๆ จำเป็นจะต้องสร้างภาพพจน์ในทางที่ว่าสถาบันนั้นเป็นสถาบันที่น่าชื่นชม น่าสนับสนุนกิจการให้เจริญรุ่งเรืองขึ้นไป การทำเช่นนี้จะต้องมีกลวิธีหรือกลยุทธ์ การปล่อยให้ข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมของสถาบันออกไปสู่ประชาชนทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำที่หรือเลวตามคตินิยมว่าด้วยการพิสูจน์สัจจะ อาจจะเป็นการเสียดแทงไป คังนั้นจึงเกิดมีความคิดที่ว่า วิธีการต่างๆ ในหลายๆ วิธีการก็คือการนำเอาสารมาปรับปรุงเสียใหม่ เช่นลดความสำคัญของข้อเท็จจริงที่ไม่เป็นคุณของสถาบันลง โดยใช้ชั้นเชิงในการเขียนข่าวหรือบทความหรือสารคดีที่จะเผยแพร่ออกไปสู่มวลชน ในบางครั้งอาจจะต้องระงับข้อเท็จจริงที่เป็นโทษนั้นเสีย เป็นต้น

การสื่อสารประเภทหลังนี้จึงไม่มีลักษณะเต็มรูปแบบ เหมือนกับการสื่อสารประเภทแรก แต่ก็ยังเป็นอีกมุมหนึ่งของการสื่อสารมวลชน เป็นสายโยงเกี่ยวของระหว่างสถาบันกับประชาชน ระหว่างสมาชิกของสถาบันเดียวกันเพื่อว่าสถาบันจะได้รับความร่วมมือสนับสนุน

การสื่อสารแบบนี้ได้ชื่อว่าการสื่อสารตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เป็นหลักสำคัญว่า "การประชาสัมพันธ์" (PUBLIC RELATIONS)

อันที่จริงแล้วระบบการสื่อสารมวลชนที่ภาคเอกชนดำเนินการอยู่คงที่ใดกล่าวข้างต้น และมีการสื่อสารมวลชนประเภทหลัง ซึ่งสถาบันใ้ช้อยู่เพื่อสร้างภาพพจน์ของตนในทางที่ดีมีเป้าหมายที่ตรงกัน คือให้ประชาชนหรือกลุ่มชนร่วมมือกับสถาบันในอันที่จะสร้างสรรค์ความเจริญให้กับสังคม แต่ในวิธีการที่จะไปสู่เป้าหมายนั้นอาจจะแตกต่างกัน จากนั้นคงจะเห็นได้ว่า วงการประชาสัมพันธ์กับวงการสื่อสารมวลชนนั้นมีลักษณะของตนเองในประเด็นที่สำคัญ แต่ส่วนรายละเอียดต่างๆ ของการประชาสัมพันธ์กับวงการสื่อสารมวลชนนั้นมีข้อแตกต่างกันบ้าง ซึ่งจะกล่าวโดยละเอียดต่อไป

ปัจจุบันสื่อมวลชนมีวิวัฒนาการก้าวหน้าไปเป็นอย่างมาก ในภาพเป็นการใช้เครื่องฉายภาพยนตร์และเครื่องฉายสไลด์ โดยฉายพร้อมกันบนจอ

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสื่อสารมวลชน

คำว่า สื่อมวลชน (Mass Media) และคำว่า การสื่อสารมวลชน (Mass Communication) นั้นคณะกรรมการราชบัณฑิตยสถานได้อนุมัติให้ใช้คำทั้งสองนี้แทนกันได้ โดยมีข้อแตกต่างกันตรงที่ สื่อมวลชนนี้หมายถึงสื่อที่จะใช้ในการติดต่อกับมวลชน อันได้แก่วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และ หนังสือพิมพ์ ส่วนการสื่อสารมวลชนนั้นหมายถึงวิธีการนำเอาสื่อมาใช้กับมวลชน อันหมายถึงประชาชนโดยทั่วไปนั่นเอง

ส่วนคำว่า "นักสื่อสารมวลชน" หรือ "นักสื่อมวลชน" นั้นหมายถึงผู้ที่ทำหน้าที่ติดต่อและสร้างความสัมพันธ์กับประชาชน ไม่ว่าจะเป็น การส่งข่าวสาร ข้อเท็จจริง หรือ ทำหน้าที่ต่างๆ จากบุคคลหนึ่ง ไปยังอีกบุคคลหนึ่ง หรือ หลายๆ บุคคล ก็ได้

คำว่า "หมู่คน" "กลุ่มคน" และ "มวลชน" แตกต่างกันอย่างไรร

พลตรีพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงษ์ประพันธ์ ได้ทรงให้คำนิยามเอาไว้ว่า หมู่คน (Group) หมายถึงคนที่ถูกแยกออกตามประเภทโดยมีลักษณะเหมือนกัน เช่น มีความสนใจในสิ่งเดียวกัน สูงเท่าๆ กัน หรือ เป็นผู้ชายเหมือนกัน เป็นต้น ส่วนกลุ่มคน (Crowd) หมายถึงกลุ่มคนที่มาจับกลุ่มกันโดยบังเอิญ เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น มาชุมนุมกัน ไปชมการแข่งขันฟุตบอล ร่วมประกอบพิธีทางศาสนาด้วยกัน เมื่อเสร็จภารกิจแล้วก็จะแยกย้ายกันกลับไป ส่วนมวลชน (Mass) ไม่มีลักษณะเหมือนกับ "หมู่คน" หรือ "กลุ่มคน" ที่มาพบกันโดยบังเอิญ แต่หมายถึงผู้อ่านหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร ผู้ฟังวิทยุกระจายเสียง ผู้ชมโทรทัศน์และผู้ชมภาพยนตร์ เป็นบุคคลที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน และ ปฏิบัติอย่างเดียวกัน ทั้งนี้ด้วยการตัดสินใจของตนเองและการเลือกปฏิบัติของตนเอง จริงอยู่บุคคลเหล่านี้เมื่ออ่านหนังสือพิมพ์ หรือ ฟังวิทยุ หรือ ดูโทรทัศน์หรือดูภาพยนตร์แล้ว อาจจะมีการอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นกับญาติมิตรหรือผู้คุ้นเคย

มวลชนนี้อาจจะมีจำนวนมาก มีความแตกต่างกันทั้งในด้านเพศ อายุ ฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา ฯลฯ อย่างไรก็ได้ เราไม่สามารถรู้ว่า "มวลชน" นั้นเป็นใคร

อยู่ที่ไหน กำลังทำอะไรอยู่ ทุกคนอาจจะไม่ได้แสดงความคิดเห็นซึ่งกันและกัน แต่ทุกคนก็อยู่
ห่างกันออกไป

วิธีที่มวลชนจะเลือกปฏิบัติก็คือการ เลือกสรร สิ่งที่ตนเอง ชอบหรือ เหมาะสมกับรสนิยม
ของตน ทั้งในเรื่องของใช้ประจำวัน ของใช้ส่วนตัว หนังสือที่อ่าน รายการโทรทัศน์
รายการวิทยุ พรรคการเมือง ฯลฯ หากสิ่งใดมีมวลชนให้ความสนใจมาก ก็จะทำให้สิ่งนั้นประ
สบความสำเร็จในการทำงาน มีความเจริญก้าวหน้า

เกี่ยวกับแนวความคิดเรื่องมวลชนนี้ ดร. เกษม ศิริสัมพันธ์ ได้กล่าวไว้ว่า "มวล
ชนเป็นผู้รับสารในการสื่อสารมวลชน เป็นสิ่งที่ยากแก่การให้ค่านามได้ แต่พอจะอธิบายได้ว่า
มวลชนนั้นเป็นนามรวม หมายถึงหมู่มนุษย์ซึ่งไม่อาจกำหนดเฉพาะเจาะจงลงได้ และมนุษย์
จำนวนมากก็ไม่ใช่มวลชนเสมอไป นักศึกษาที่นั่งฟังคำบรรยายในห้องบรรยายภายในมหาวิทยาลัย
ถึงแม้จะมีจำนวนมากมายแต่เพียงใดก็ตามก็ไม่ใช่มวลชน เพราะมีลักษณะจำเพาะเจาะจงว่าเป็น
นักศึกษา แต่ผู้ฟังวิทยุ ผู้ดูโทรทัศน์ เป็นมวลชน เพราะไม่อาจกำหนดได้ว่าเป็นใคร มีลักษณะ
พื้นฐานประการใด ความสำคัญของการสื่อสารมวลชนอยู่ที่ว่า ผู้รับสารเป็นมวลชน ไม่สามารถ
กำหนดได้แน่นอน และไม่อาจคาดคะเนปฏิบัติการซึ่งอาจจะเกิดขึ้นจากมวลชนได้

การที่หมู่มนุษย์มารวมกันกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น มาร่วมรับประทานอาหาร
กันตามงานแต่งงาน หรือ เลี้ยงสังสรรค์กัน ภายหลังจากเลิกงานแล้ว
ต่างคนก็จะแยกย้ายกันไป หมู่มนุษย์อย่างนี้ไม่ใช่ "มวลชน" และ เป็น "หมู่มนุษย์"

แนวความคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของการสื่อสารมวลชน

ไคมีผู้บรรดาอธิบายถึงอิทธิพลของการสื่อสารมวลชนไว้หลายท่านและในหลายแง่ด้วยกัน ทุกคนต่างก็มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันและยอมรับว่าการสื่อสารมีอิทธิพลเป็นอย่างมาก สามารถเข้าไปสู่ผู้รับสารได้หลายประเภทสัมพันธ์ทั้ง ๕ อันได้แก่ บุ กหา จมูก ลิ้น และ กาย กล่าวคือ ผู้มีหน้าที่ในการรับฟัง เรื่องราวต่างๆ ตามีหน้าที่ในการดูสิ่งต่างๆ จมูกทำหน้าที่รับกลิ่น ลิ้นทำหน้าที่ชิมรส และ กายทำหน้าที่รับความรู้สึกต่างในการจับต้องหรือสัมผัส แนวความคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนของท่านเหล่านี้ จะได้นำมากล่าวเป็นแต่ละคนไปดังนี้

เจ. กอบสัน ได้เขียนไว้ในหนังสือพจนานุกรมการสื่อสารมวลชนไว้ว่า "การสื่อสารมวลชนเป็นแบบหนึ่งของการสื่อสาร สามารถกระจายเรื่องราว ความรู้ เปิดเผยไปสู่คนส่วนใหญ่ซึ่งมีลักษณะไม่เหมือนกันและไปถึงผู้รับพร้อมๆ กัน " และไคกล่าวเพิ่มเติมอีกว่า "สื่อมวลชนนอกจากจะมีอิทธิพลในกานต่างๆ แล้ว ยังมีอิทธิพลในกานการ เป็นแหล่งผลิตสื่อวัฒนธรรม (Cultural Media) ทั้งนี้เนื่องจากการที่สื่อมวลชนเป็นสื่อกลางในการติดต่อเข้าถึงมวลชน ฉะนั้นจึงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวโน้มทางวัฒนธรรมของมวลชน"

ส่วน มิลส์ (Mills) ชาวอเมริกันซึ่งคลุกคลีอยู่กับวงการศึกษาศังคม และเกี่ยวข้องกับวงการสื่อสารมวลชนไคกล่าววว่า "สื่อมวลชนเป็นเสมือนกระจกส่องให้เห็นชีวิตใหม่"

ส่วนนายประสงค์ หงสนันท์ อดีตรองอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ไคให้ความเห็นเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนประเภทต่างๆ เขาไคว่า "อิทธิพลของหนังสือพิมพ์นั้นมีคนทุกระดับและทุกวัย ภาพยนตร์มีอิทธิพลต่อเด็กมากกว่าผู้ใหญ่ วิหุกระจายเสียงมีอิทธิพลมากที่สุดเพราะสามารถส่งไปไคไกลที่สุดและเข้าถึงคนจำนวนมากที่สุด และ ทุกประเภท รวมทั้งผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออก ไคยไม่เลือกเวลา สถานที่ และเสียค่าใช้จ่ายน้อย ส่วนโทรทัศน์นั้นเข้าถึงผู้ทุทางชันเพิ่มมากขึ้นทุกวัน"

ส่วนศาสตราจารย์บำรุงสุร สีหคำไพ อดีตคณบดีคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไคกล่าวถึงอิทธิพลของหนังสือพิมพ์ไคเป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่งไคว่า "ประเทศที่พัฒนาแล้วในโลกเสรี หนังสือพิมพ์ไคมีบทบาทในการแสดงประชามติ รัฐบาลรับฟังความคิด

เห็นต่างๆ จากหนังสือพิมพ์เป็นอย่างมาก ทั้งเช่นในประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส และ เยอรมันตะวันตก เป็นต้น ทั้งนี้เพราะว่าในประเทศที่เจริญดังกล่าว หนังสือพิมพ์มีประวัติอันยาวนานและมีมาตรฐานสูง เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์อันเป็นที่ยอมรับจากคนทั่วไป หนังสือพิมพ์ได้ทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงของรัฐบาลได้แลเห็นภาพของตนเอง และเป็นปากเสียงให้กับประชาชน ทั้งนี้เพราะหนังสือพิมพ์มีความรับผิดชอบสูงและการใช้เสรีภาพก็ถูกควบคุมโดยกฎหมายอันศักดิ์สิทธิ์ แม้จะมีการลวงละเมิดใส่ความ และ หมิ่นประมาทเกิดขึ้นอยู่เสมอ แต่ก็ไม่มีอำนาจเหนือกฎหมายของบ้านเมืองได้ การควบคุมตนเองตลอดจนสมาคมวิชาชีพก็ทำหน้าที่อย่างน่านับถือ ถึงกระนั้นก็ตามหนังสือพิมพ์ก็ยัง เป็นไม้เบื่อไม้เมากับรัฐบาลและกลุ่มผลประโยชน์อื่น ๆ นั้นเอง มีอยู่บ่อยครั้งที่ประชาชนประณามการกระทำอันเกินขอบเขตของหนังสือพิมพ์ และนักหนังสือพิมพ์ก็ถูกฟ้องและศาลได้พิพากษาจำคุกนักหนังสือพิมพ์ แต่อย่างไรก็ตาม ประชาชน และ รัฐบาล ต่างก็ยอมรับว่าหนังสือพิมพ์เป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญเป็นอย่างมากในสังคมของโลกเสรี"

ส่วนพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าเปรมบุรฉัตร ได้ทรงกล่าวว่า "การพัฒนาการสื่อสารมวลชนนั้นเป็นเรื่องที่มีความสำคัญที่จะรองรับจัดทำรวมอยู่ เพราะเห็นว่าสื่อมวลชนเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาสิ่งอื่นๆ อีกมาก รวมทั้งการพัฒนาการศึกษา วัฒนธรรม และ เศรษฐกิจ รวมอยู่ด้วย สรุปแล้วสื่อมวลชนมีอิทธิพลเป็นอย่างมากในเรื่องดังต่อไปนี้คือ

๑. เป็นสื่อในการเผยแพร่ความรู้ และ ข่าวสารต่างๆ
๒. เป็นสื่อในการเผยแพร่วัฒนธรรม ภาษา และ ประเพณี
๓. เป็นสื่อในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์
๔. เป็นกระบอกเสียงของรัฐบาล เพื่อให้ได้ทราบว่าการบริหารงานของ ตนนั้น

เป็นที่ยอมรับจากประชาชนมากน้อยเพียงใด

๕. มีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อทัศนคติ และ พฤติกรรมของเด็ก
๖. เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ที่ไ้รับ เป็นสัญลักษณ์ของ ประเทศในโลกเสรี